

Vlaanderen en nucleaire non-proliferatie

Uitdagingen voor nucleaire *dual use* exportcontrole

19 februari 2019

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese aangelegenheden,
Internationale samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed

Inhoudstafel

Context van het onderzoek en advies

De controle op de export van nucleaire en nucleair gerelateerde producten en technologieën

Nucleaire en nucleair gerelateerde handelsstromen vanuit het Vlaams Gewest

Uitdagingen voor het Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole systeem

Context van het onderzoek & advies

Vraag voorzitter Vlaams Parlement

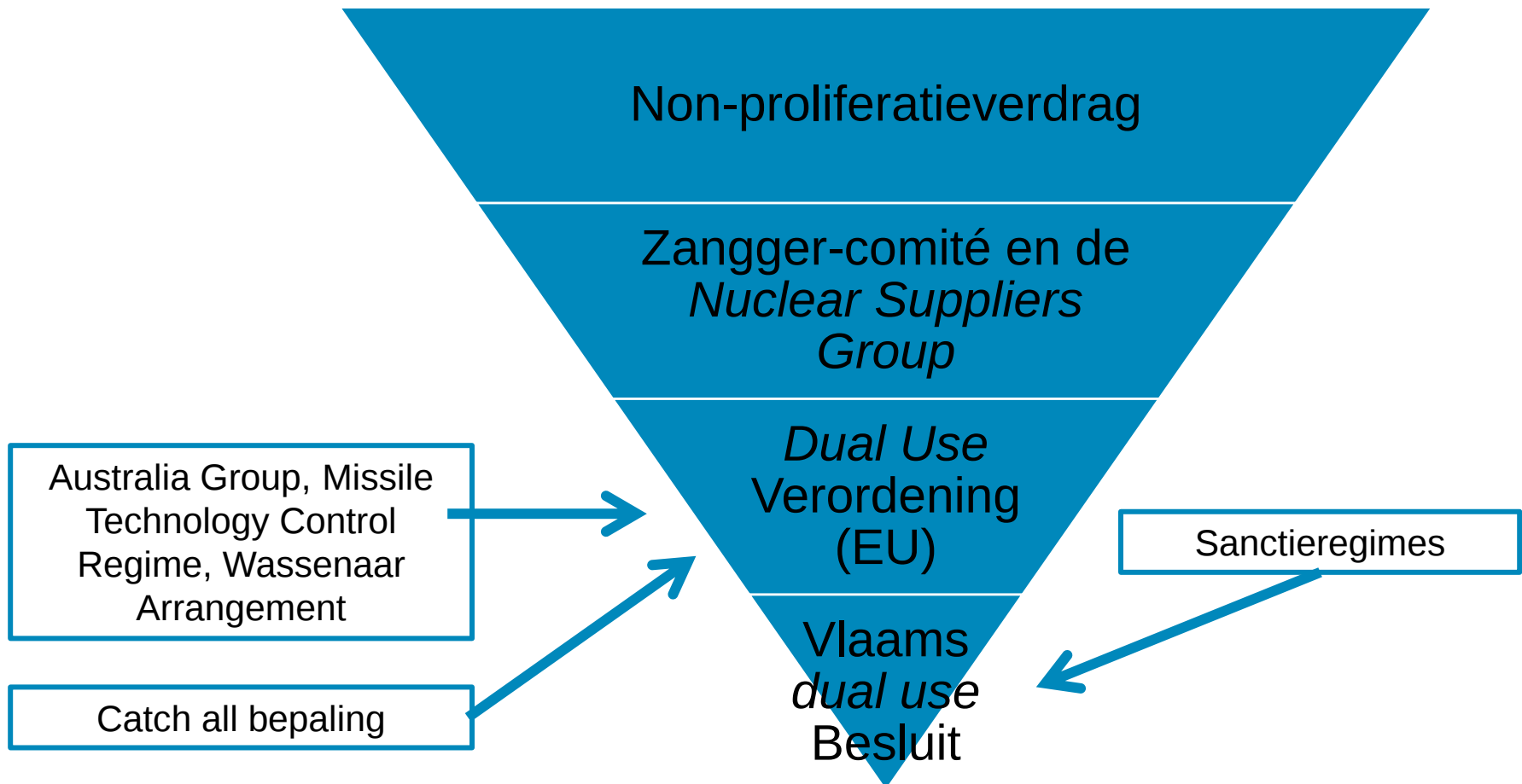
Ontwapening en non-proliferatie

Focus op non-proliferatie & rol van controle op export *dual use* goederen en technologieën

Literatuurstudie, analyse maandelijkse rapportage website dCSG, interviews met stakeholders (overheidsdiensten, industrie, onderzoeksinstellingen, academici)

De controle op de export van nucleaire en nucleair gerelateerde producten en technologieën

Nucleaire *dual use* exportcontrole in Vlaanderen

Nucleaire *dual use* exportcontrole in Vlaanderen

Specifieke aspecten in de controle op nucleaire export

- **Parallele bevoegdheid:** gewestelijke vergunning + federale machtiging Commissie voor advies voor niet-verspreiding van nucleaire wapens (CANVEK)
- **Vergunningen:** ook intra-Europese transfers vergunningsplichtig en voorafgaande aanvraag noodzakelijk
- **Controle op eindgebruik:** eindgebruikerscertificaat + Staatsgarantie voor nucleaire producten

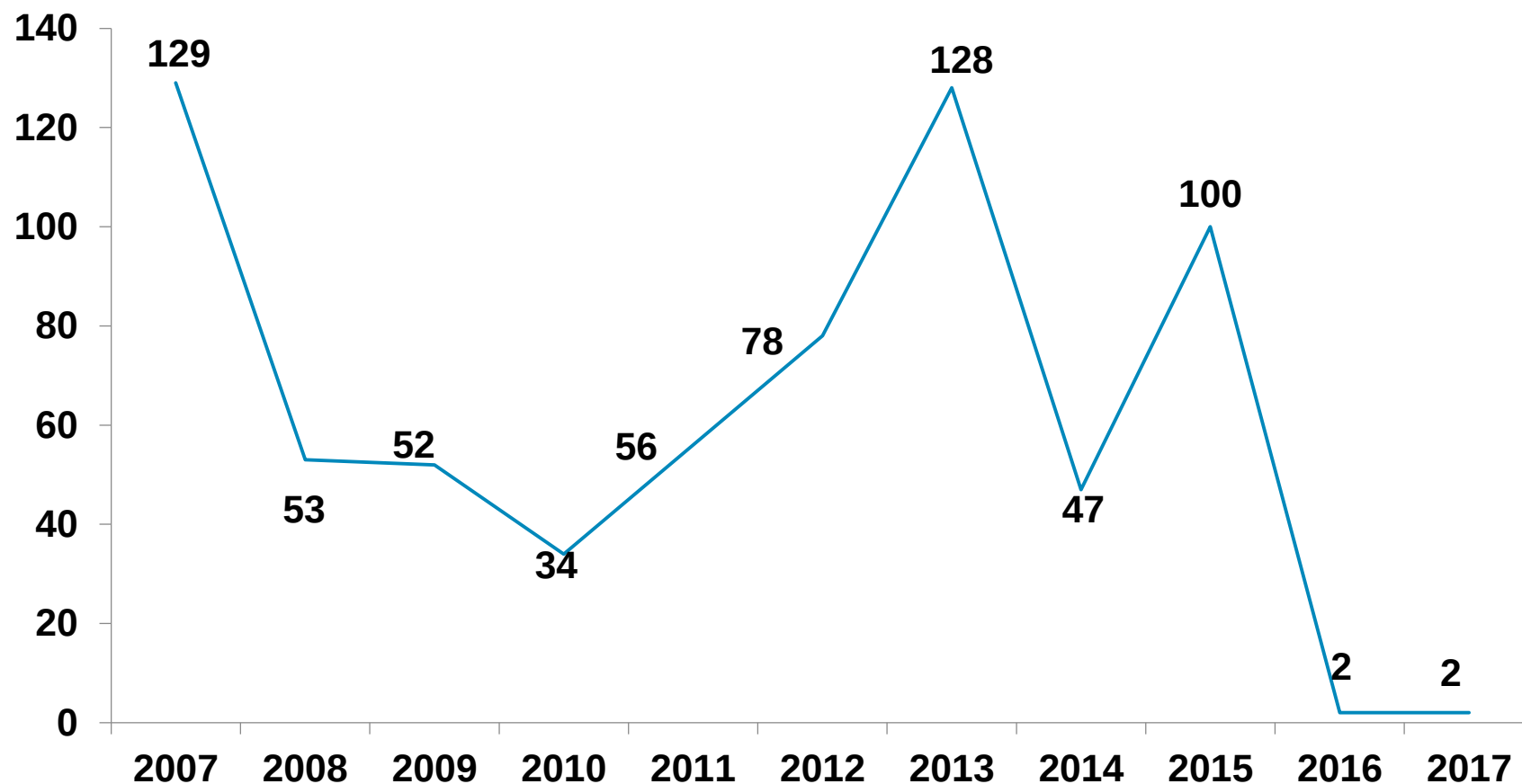
Handelsstromen in nucleaire en nucleair gerelateerde producten vanuit het Vlaams Gewest

Handelsstromen in nucleaire en nucleair gerelateerde producten vanuit Vlaams Gewest, 2007-2017

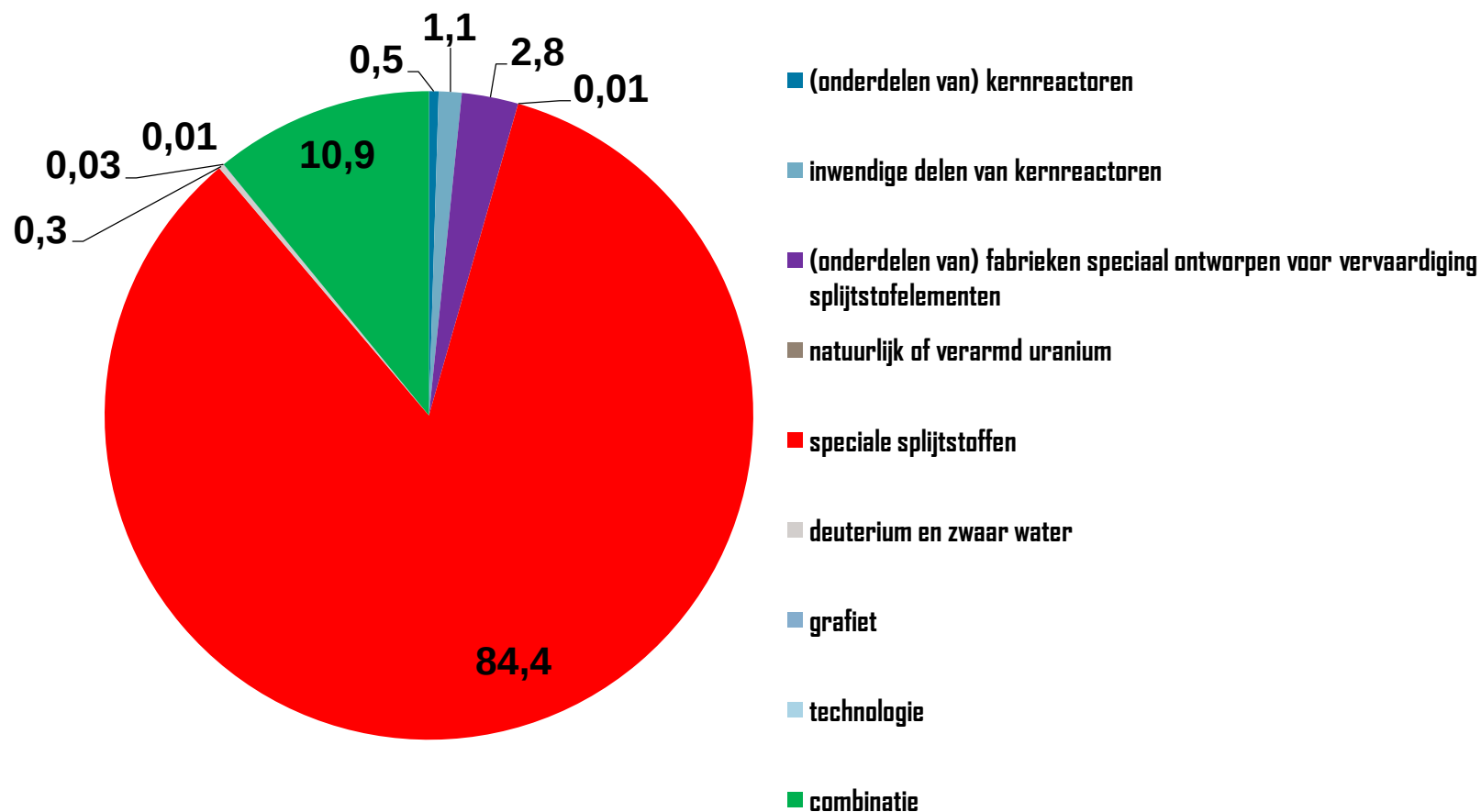
Omvang nucleaire uitvoer vanuit Vlaanderen

- **564 afgeleverde individuele vergunningen**
- **totale waarde van 698.766.758 miljoen euro**

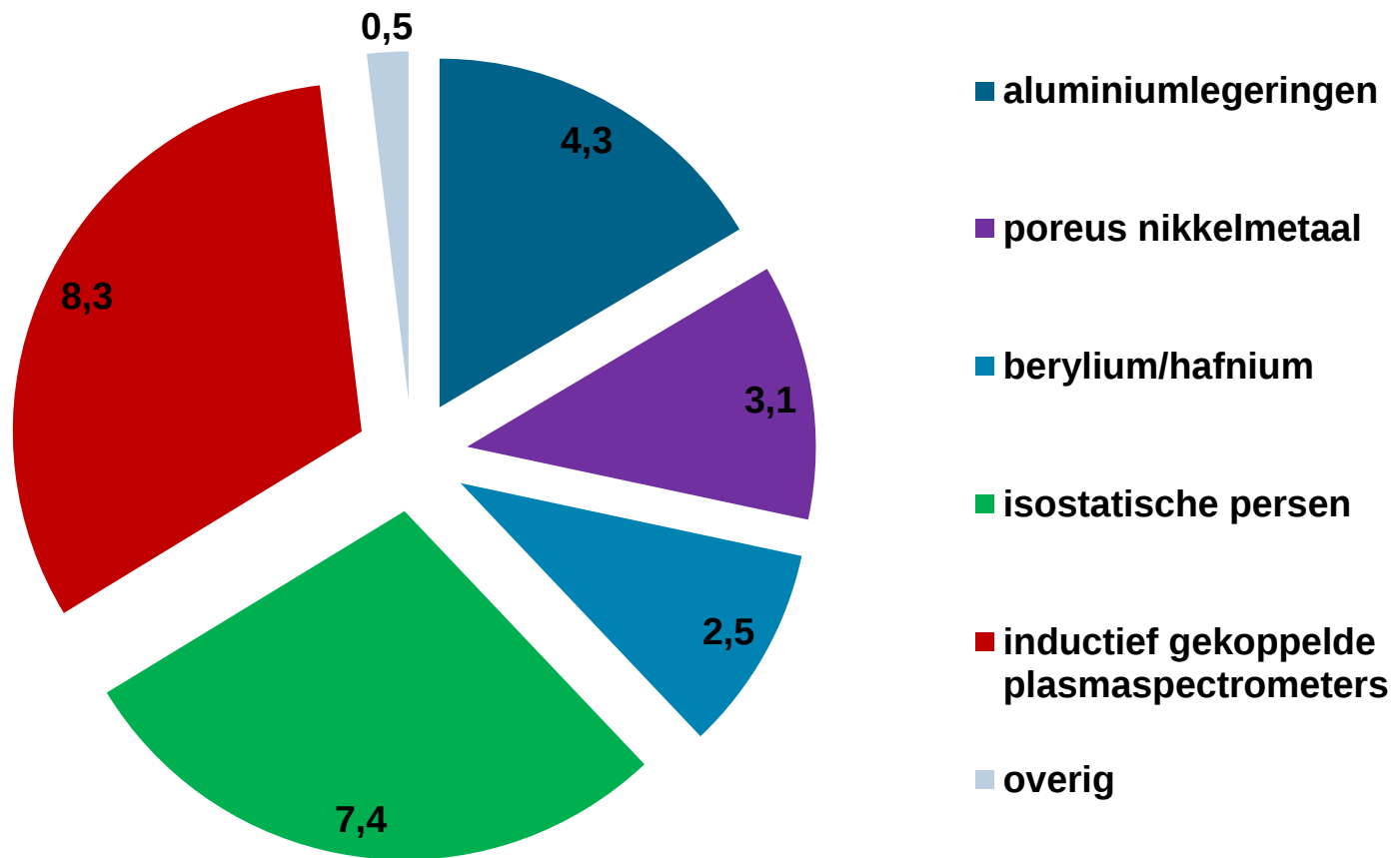
Vergunde uitvoer via individuele vergunningen van *nucleaire producten* vanuit het Vlaams Gewest, 2007-2017 (in miljoen euro)

Aard vergunde uitvoer nucleaire producten via individuele vergunningen vanuit het Vlaams Gewest, 2007-2017 (in %)

Aard en omvang vergunde uitvoer *nucleair gerelateerde producten* vanuit Vlaams Gewest, 2007-2017 in miljoen euro

Geweigerde uitvoer nucleaire en nucleair gerelateerde producten, 2007-2017

Beschrijving van de goederen	Jaar	Waarde (in €)	Bestemming	Weigeringsgrond
Onderdelen voor fabrieken voor vervaardiging splijtstofelementen	2007	421.235	Iran	Ongekend
Speciale splijtstoffen	2016	7.085	VS	Ontbreken noodzakelijke garanties tot civiel eindgebruik
Aluminiumlegeringen	2016	2.720.000	Oekraïne	Ongekend
werktuigmachines voor slijpen	2007	1.926.898	Iran	Ongekend
Isostatische persen	2011, 2012 (3x) & 2013	2.773.500	India, China, Taiwan	Ongekend
Isostatische persen binnendiameter > 152 mm;	2017	1.150.000	India	geen federale machtiging. Vlaanderen weigerde wegens overwegingen omtrent voorgenomen eindgebruik en onttrekkingsgevaar). eindgebruiker was Indische luchtvaart-, ruimtevaart- en defensiegroep.
Matrijzen, mallen en regelapparatuur voor isostatische persen	2015	36.780	Rusland	Ongekend

Uitdagingen voor het Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole systeem

Uitdagingen voor de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrolepraktijk

Interfederale samenwerking in vergunningsprocedure

"Op dit moment loopt de samenwerking (met de CANVEK) in de praktijk vlot, maar het blijft zeer sterk afhankelijk van de betrokken personen (...) Een samenwerkingsakkoord zou kunnen helpen om de bestaande praktijk te formaliseren. Dit zou een garantie zijn, mochten de relaties in de toekomst opnieuw wat moeilijker lopen."

Uitdagingen voor de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrolepraktijk

Transparantie en publieke rapportage

- **Frequente rapportage** uitgereikte en geweigerde vergunningen
- **Geen informatie over:**
 - Gebruik algemene en globale vergunningen
 - Type eindgebruik(er)
 - Reden voor weigering van vergunningen
 - Toepassing *catch all* bepaling?

Uitdagingen voor de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrolepraktijk

Handhaving en toezicht:

– Controle op immateriële transfers van technologieën

“We hebben weinig zicht op wat in de universiteiten gebeurt en gedeeld wordt aan kennis in het nucleaire onderzoek. De voorbije twee jaar hebben we een sterke samenwerking met de universiteiten opgezet en blijven we hier verder aan werken.”

– Omvattende en integrale benadering van controle en handhaving

- Samenwerking tussen gewestelijke en federale diensten niet vanzelfsprekend
- Gebrekkige informatie-uitwisseling en afstemming
- Omvattend en geïntegreerd controlesysteem met afstemming tussen gewestelijke (administratieve) en federaal (strafrechtelijk) systeem: “wie doet wat” en “wie treedt wanneer op”?

Advies over de optimalisering van de
Vlaamse nucleaire *dual use*
exportcontrole in het licht van de
preventie van nucleaire proliferatie

Advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole

Nood aan samenwerkingsakkoord 'nucleaire export'

Verbeter de transparantie en publieke rapportage

Nood aan een coherent en omvattend systeem voor toezicht en handhaving

Advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole

Nood aan samenwerkingsakkoord 'nucleaire export'

- **Bestaande praktijken formaliseren**
- **Meer efficiënte taakverdeling om dubbel werk te vermijden op vlak van administratieve en technische controle**
- **Formele adviesprocedure voorzien voor exportaanvragen waarin CANVEK formeel niet betrokken is**

Advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole

Nood aan samenwerkingsakkoord 'nucleaire export'

Verbeter de transparantie en publieke rapportage

Nood aan een coherent en omvattend systeem voor toezicht en handhaving

Advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole

Verbeter de transparantie en publieke rapportage

- **Uitbreiding bestaande maandelijkse rapportage**
 - Inhoudelijke omschrijving betrokken producten
 - Type eindgebruik en voorziene civiele eindgebruik
 - Redenen voor weigering vergunning
- **Rapportage over gebruik van algemene en globale vergunningen**
- **Verankering rapportageverplichtingen in *Dual Use* Besluit**
- **Jaarlijkse rapportage aan Vlaams Parlement**
- **Binnen geëigende Europese kanalen pleiten voor uitbreiding en formele verankering van verplichtingen inzake publieke rapportage**

Advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole

Nood aan samenwerkingsakkoord 'nucleaire export'

Verbeter de transparantie en publieke rapportage

Nood aan een coherent en omvattend systeem voor toezicht en handhaving

Advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole

Nood aan een coherent en omvattend systeem voor toezicht en handhaving

- Proactieve outreachstrategie: bewustwording over proliferatiegevoeligheid en wettelijke vereisten naar bedrijven en onderzoeksinstellingen (met specifieke aandacht voor ITT)
- Formalisering en uitbreiding informatie-uitwisseling tussen Douane en gewestelijke overheid
- Uitbouw Vlaams administratief sanctiesysteem als onderdeel van een omvattend toezichts- en handhavingsbeleid

Advies over de optimalisering van de Vlaamse nucleaire *dual use* exportcontrole

Nood aan samenwerkingsakkoord 'nucleaire export'

Verbeter de transparantie en publieke rapportage

Nood aan een coherent en omvattend systeem voor toezicht en handhaving

vlaams. vredesinstituut

Het Vlaams Vredesinstituut is een onafhankelijk instituut
voor vredesonderzoek bij het Vlaams Parlement.

www.vlaamsvredesinstituut.eu

@vredesinstituut

Vlaams Vredesinstituut

Vlaamsvredesinstituut